

1. BLOK – ÚVOD, PODMÍNKY, ZAČÁTEK PODNIKÁNÍ

Mgr. Ing. Martin Štěrba

Mgr. Marek Pšenko

OSNOVA

- I. ÚVOD – představení, struktura
- II. Základní pojmy, právní předpisy
  - Právní formy
  - Živnostenské podnikání
  - Odpovědnost
- III. Založení živnosti, založení s.r.o.

Ke studiu základních pojmů vhodný online portál

<http://pravo esf.econ.muni.cz/>

ORGANIZACE PŘEDMĚTU

FAQ

- Kdo jsem já
- Kdo vás bude dál učit
- Co víte o právu?
- Co si myslíte o právu?
- Jak bude probíhat výuka?
- O čem bude tento předmět?
- Domácí plnění, samostudium
- Jak je předmět zakončen?

I. PRÁVNÍ PŘEDPISY, ZÁKLADNÍ POJMY

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- LZPS – čl. 26 – právo na svobodnou volbu povolání a podnikání a provozovat samostatnou činnost
  - LZPS čl. 11 – každý má právo vlastnit majetek - ochrana vlastnického práva
  - Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)
  - Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích (ZOK)
  - Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
  - Zákon č. 455/1991 Sb., Zákon o živnostenském podnikání
- a další...

ZÁKLADNÍ POJMY – NOZ A ZOK

PŘEDPOKLAD PRO ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ, ZALOŽENÍ A SPRÁVU OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI (SPRÁVCE, SPOLEČNÍK)

HLAVNÍ ZÁSADY NOZ (RELEVANTNÍ PRO OBLAST PRÁVNÍ ÚPRAVY PODNIKÁNÍ)

- § 1 NOZ – soukromé právo, dispozitivnost, autonomie vůle, smluvní volnost
- § 2 NOZ – interpretace zákona
- Demonstrativně výčet § 3 NOZ
- Běžná péče (§ 4 NOZ) vs. odborná (§ 5 NOZ)
- Povinnost poctivého jednání (§ 6 NOZ)
- Presumpce poctivosti a dobré víry (§ 7 NOZ)
- Aplikace i na stará práva a povinnosti (§ 3030 NOZ)

DISPOZITIVITA A KOGENTNOST (§ 1 ODST. 2)

- Důraz na dispozitivitu – kogentnost je výjimečná
- Odchylné ujednání je přípustné, neporušuje-li se jím:
  - Výslovný zákonný zákaz
  - Dobré mravy
  - Veřejný pořádek
  - Právo týkající se postavení osob - kogentní
  - Právo na ochranu osobnosti - kogentní
- Úprava věcných práv a dědického práva - kogentní
- Dílčí širší výjimky z obecné dispozitivnosti smluvního práva (kupř. smlouvy se spotřebiteli, ochrana nájmu.....)

HLEDISKO PRŮMĚRNĚ ROZUMNÉHO ČLOVĚKA (§ 4)

- Je třeba, aby se lidé v běžné praxi mohli spolehnout na to, že když s někým jednají a není-li tu zjevný exces, mohou vycházet z toho,
  - že jejich smluvní partner je nadán alespoň rozumem průměrně rozumného člověka a
  - že jej též umí řádně používat
- Slouží k udržení určité elementární právní jistoty
- Zdravý selský rozum
- Použití – např.
  - Při výkladu právního jednání (§ 556 odst. 1)
  - Při posouzení, zda se jedná o překvapivé ujednání (§ 1753)
  - Při zkoumání nedbalosti (§ 2912 odst. 1)

PRŮMĚRNĚ ROZUMNÝ ČLOVĚK – NEGATIVNÍ VYMEZENÍ

- Netrpí duševní poruchou
- Nemusí mít speciální znalosti vyžadované pro činnost v určité oblasti
- Není přehnaně důvěřivý
- Nemá přehnaná očekávání ve vztahu k vnějšímu světu.

Jaký je průměrně rozumný člověk?

- Vnímá svět kolem sebe se znalostí základních zákonitostí
- Dokáže se seznámit s běžně dostupnými informacemi způsobem, který je v dané kulturní oblasti obvyklý
- Pochopí smysl a účel běžných právních jednání a následků s nimi spojených
- Je dostatečně pozorný ke sdělením, která jsou vůči němu činěna jasným a srozumitelným způsobem.

VYŠŠÍ NÁROKY NA ODBORNÍKY (§ 5)

- nejen ten, kdo je opravdu odborník x ale i ten, kdo se za něho vydává
- Nestačí jen to, aby odborník jednal s péčí a opatrností průměrně rozumného člověka
- Dopadá jak na odborníky, tak na ty, kteří odbornost jen předstírají
- § 5 odst. 2 – snaha chránit dobrou vůli jednajícího člověka – vůči registrované osobě např. živnostníkovi apod.

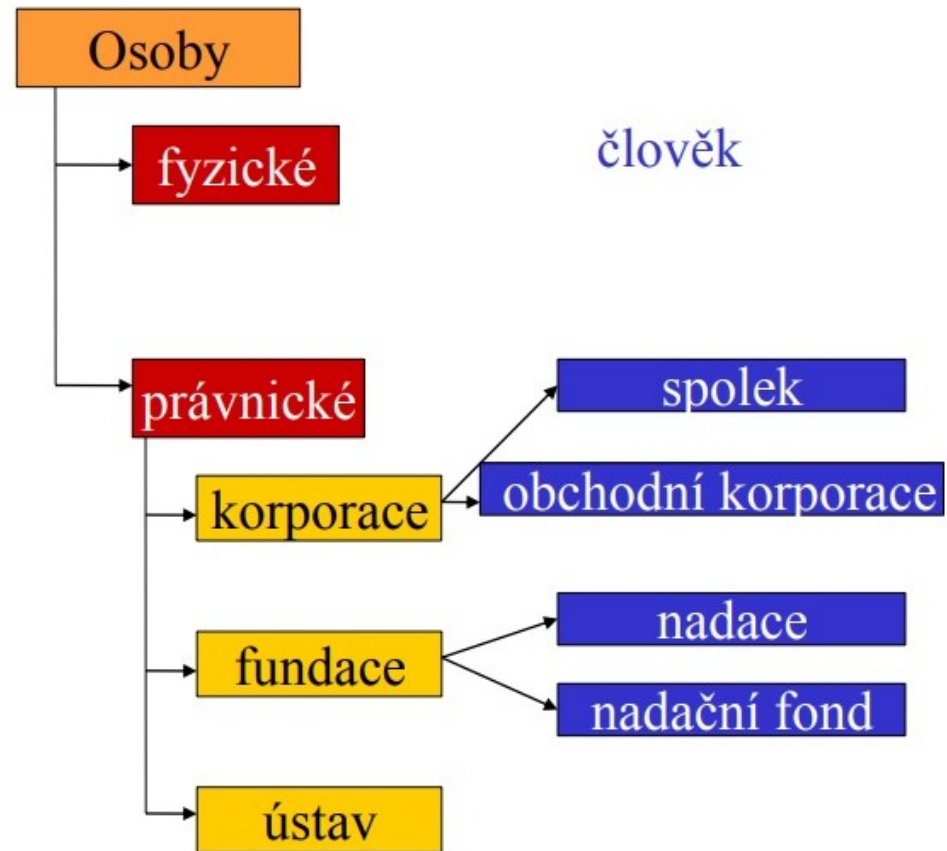
PRÁVNICKÉ OSOBY A JEDNÁNÍ ZA NĚ

Typologie

- korporace (§ 210 - § 302 NOZ) sdružení osob
  - spolek (§ 214 - § 302 NOZ)
  - společenství vlastníků (§ 1194 - § 1216 NOZ)
  - obchodní korporace (ZOK)
- fundace (§303 - § 401 NOZ) – účelové sdružení majetku
  - nadace (§ 306 - § 393 NOZ)
  - nadační fond (§ 394 - § 401 NOZ)
- ústav (§ 402 - § 418 NOZ) – účelové sdružení majetku a osob
- pozor na svěřenský fond – není právnická osoba, ač je účetní jednotkou (§ 1448 - § 1474 NOZ)

KATEGORIZACE OSOB

KATEGORIZACE OSOB

§ 420, 421 NOZ – 4x definice podnikatele!!!

VZTAH MEZI ÚPRAVOU V NOZ A ZOK

- § 3/1 ZOK – Ustanovení občanského zákoníku o spolcích se použijí na obchodní korporace, jen stanoví-li tak tento zákon.
- Ustanovení NOZ o spolcích - § 214 až 302
- § 59 odst. 1 ZOK – ustanovení občanského zákoníku o správě cizího majetku se – na vztah mezi členem orgánu a obchodní korporace – nepoužijí.
- Obecně - NOZ (lex generalis), ZOK (lex specialis)

OBEČNÁ ÚPRAVA ORGÁNŮ PO

- § 151 NOZ – zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli.
- Dobrá víra členů orgánu právnické osoby se přičítá právnické osobě.
- § 152/1 NOZ – právnická osoba si tvoří orgány o jednom členu (individuální) nebo o více členech (kolektivní).
- § 154 NOZ – je-li členem voleného orgánu právnické osoby jiná právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu. (podrobněji upraveno v § 46 ZOK – zde novela!)

OBEČNÁ ÚPRAVA ORGÁNŮ PO

- § 156 – je-li orgán kolektivní, rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů; to neplatí, je-li působnost jednotlivých členů orgánů rozdělena podle určitých oborů.
- Rozdělení působnosti nezbavuje další členy povinnosti dohlížet, jak jsou záležitosti právnické osoby spravovány.
- § 157 – Je-li rozhodnutí přijato, zaznamená se na žádost člena voleného orgánu, který návrhu odporoval, jeho odchylný názor.
- Byl-li návrh přijat za neúčasti některého z členů, je tento člen oprávněn dozvědět se obsah rozhodnutí.

OBEČNÁ ÚPRAVA ORGÁNŮ PO

- § 158 NOZ – Zakladatelské právní jednání může stanovit pro schopnost orgánu usnášet se vyšší počet zúčastněných, vyžádat pro přijetí rozhodnutí vyšší počet hlasů nebo stanovit postup, kterým lze způsob rozhodování orgánů měnit.
- Zakladatelské právní jednání může připustit rozhodování orgánu i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků.
- + speciální úprava v ZOK (§ 167 an., § 398 an.)
- Ale § 158/3 NOZ – Zakladatelské právní jednání může určit, že v případě dosažení rovnosti hlasů při rozhodování voleného orgánu právnické osoby rozhoduje hlas předsedajícího – nepoužije se, speciální úprava v § 44 odst. 3 ZOK – kolektivní orgán volí předsedu, jehož hlas je při rovnosti hlasů rozhodující, neurčí-li společenská smlouva jinak.

PRÁVNICKÉ OSOBY A JEDNÁNÍ ZA NĚ

- § 161 - § 167 NOZ
- Právníkka osoba má jen osobnost (§ 118 NOZ), ne svéprávnost
- Statutární orgán – zákonný zástupce - § 436 a násl. NOZ
- Redukce společného zastoupení konkrétní plnou mocí (§ 164 odst. 2 NOZ)
- Možnost jednotlivě zmocnit k hlasování v orgánu (§ 159 odst. 2 NOZ)
- Opatrovník právnické osobě (včetně kolizního) (§ 165, § 486 - § 488 NOZ)

PRÁVNICKÉ OSOBY A JEDNÁNÍ ZA NĚ

- Právní skutečnosti – okolnosti, se kterými právo spojuje vznik, změnu nebo zánik práv a povinností
- Právní jednání – subjektivní právní skutečnost
  - Omisivní a komisivní, jednostranná x vícestranná, adresovaná x neadresovaná, úplatná x bezúplatná, pojmenovaná (nominátní) x nepojmenovaná (inominátní)
  - Patří sem i protiprávní jednání
  - Neplatnost (relativní x absolutní), relativní neúčinnost
- Právní událost – objektivní právní skutečnost
  - Narození, smrt
  - Plynutí času

STRUKTURA ORGÁNŮ KAPITÁLOVÉ SPOLEČNOSTI

- Nejvyšší orgán
- Statutární orgán
- § 163 NOZ – statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.
- Kontrolní orgán (u SRO vytvoří-li stanovy)

STRUKTURA ORGÁNŮ S.R.O.

§ 44 ZOK – nejvyšší orgán (1) – je valná hromada

- 1. kontrolní orgán (2) – je (nepovinně zřizovaná) dozorčí rada.
- 2. statutární orgán (5) – je každý jednatel, ledaže společenská smlouva určí, že více jednatelů tvoří kolektivní orgán.
- Zakladatelským právním jednáním zřízené další orgány

(29 Cdo 4563/2008)

STRUKTURA ORGÁNŮ A.S.

§ 44 ZOK – Nejvyšší orgán – valná hromada

1. Dualistický systém

- § 396/1 ZOK – statutárním orgánem je představenstvo, kontrolním orgánem je dozorčí rada

2. Monistický systém – novela od 2021!

- § 396/2 ZOK, § 456/1,2 ZOK – správní rada

3. zakladatelským právním jednáním zřízené další orgány

PODMÍNKY VÝKONU FUNKCE

- § 152/2 NOZ – Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby.
- (§ 152/3 NOZ upravující výjimku pro PO s hlavní činností týkající se nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností se pro obchodní korporace pouze výjimečně)
- § 30 NOZ – člověk stává plně svéprávným zletilostí. Zletilost se nabývá dovršením osmnáctého roku věku. Před nabytím zletilosti se plně svéprávnosti nabývá přiznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství.
- Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.

VÝKON FUNKCE A OSVĚDČENÍ ÚPADKU

§ 153 NOZ

- (1) Osoba, jejíž úpadek byl osvědčen (§136 InsZ), se může stát členem voleného orgánu, oznámila-li to předem tomu, kdo ji do funkce povolává; to neplatí, pokud od skončení insolvenčního řízení uplynuly alespoň tři roky.
- (2) Byl-li osvědčen úpadek osoby, která je členem voleného orgánu, oznámí to tato osoba bez zbytečného odkladu tomu, kdo ji do funkce povolal.
- (3) Nedošlo-li k oznámení, může se domáhat každý, kdo má právní zájem, aby člena voleného orgánu z funkce odvolal soud. To neplatí, rozhodl-li ten, kdo člena voleného orgánu povolal, poté, co se o osvědčení úpadku této osoby dozvěděl, že má ve funkci setrvat.
- Tato úprava se na obchodní korporace nepoužije, vylučuje ji § 46 ZOK (spec. úprava)

DALŠÍ PODMÍNKY VÝKONU FUNKCE DLE ZOK

- § 46/1 ZOK – členem orgánu obchodní korporace nemůže být také ten, kdo není bezúhonný ve smyslu zákona o živnostenském podnikání, a ani ten, u koho nastala skutečnost, která je překážkou provozování živnosti.
- § 6/2 ŽZ – bezúhonný není ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním.
- § 8/1,2 ŽZ – živnost nemůže provozovat ten
  - na jehož majetek byl prohlášen konkurs (do PM rozhodnutí o jeho zrušení)
  - ohledně něhož byl zamítnut insolvenční návrh proto, že jeho majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení (po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí)
  - Ohledně něhož byl zrušen konkurs proto, že jeho majetek je zcela nepostačující pro uspokojení věřitelů (po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí)
- Taková osoba tedy nemůže být ani členem orgánu korporace. Tím se vylučuje použití §153/1,2 NOZ

ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ

- Primární úprava v živnostenském zákoně
- Obecně k živnostenskému právu – soubor norem, objekt. x subjekt.
- Živnost, definice živnosti - §2 ŽZ
- Podmínky provozování živnosti - § 5 a násl. ŽZ
- Druhy živnosti - § 19 a násl. ŽZ
- Živnostenské oprávnění – jednotný registrační formulář
- Živnostenská správa – obecní ŽÚ, krajské ŽÚ, ŽÚ ČR
- Živnostenský rejstřík – rzp.cz

ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ

Podnikání

- volný výkon povolání
- ohlášení
- registrace
- povolení (koncese)

ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ

Činnosti, které nejsou živností - § 3 ŽZ – vymezení negativní

- duševní tvůrčí činnosti, autorská práva, restaurování kulturních památek, archeologický výzkum atd.
- provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené právnické osobě,
- v rozsahu zvláštních zákonů činnost fyzických osob – svobodná povolání (lékaři, advokáti a jiné právnické profese, znalci, auditoři a daňoví poradci, inspektoři atd.)
- činnosti finančních institucí a zprostředkovatelů na finančním trhu, loterie, zemědělství, atd... - regulace dle speciálních právních předpisů
- Pronájem nemovitostí –dle OZ

PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ

Obecné - § 6 ŽZ

- dosáhnout věk 18 let
- svéprávnost – nesmí být omezena, musí být plná způsobilost
- bezúhonnost – výpis z rejstříku trestu a úmyslný trestný čin

Zvláštní - § 7 ŽZ

- obecná a jiná způsobilost, praxe v oboru
- u některých činností živnostník nemusí sám tu způsobilost mít, ale může mít odborného zástupce, který ji má a on potom může tu činnost vykonávat

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE

Odpovědný zástupce

- Podnikatel může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce.
- Odpovědný zástupce - vždy fyzická osoba ustanovená podnikatelem,
- odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů
- k podnikateli ve smluvním vztahu.
- odpovědný zástupce musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti podle § 6 a 7.

ZÁNİK ŽO

Živnostenské oprávnění zaniká:

- smrtí podnikatele, nepokračují-li v živnosti dědicové, správce dědictví nebo insolvenční správce;
- zánikem právnické osoby
- uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění omezeno na dobu určitou,
- výmazem zahraniční osoby povinně zapsané v obchodním rejstříku nebo jejího předmětu podnikání z obchodního rejstříku,
- stanoví-li tak zvláštní právní předpis,
- rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění.

ŽIVNOSTENSKÁ SPRÁVA

Obecní živnostenský úřad

- vykonává činnosti v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem, plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy a dále jako centrální registrační místo
- přijímá přihlášky k registraci nebo oznámení na základě zvláštního právního předpisu od osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění,
- přijímá oznámení a hlášení v oblasti sociálního zabezpečení od fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, a to v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy,
- přijímá oznámení osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění o vzniku volných pracovních míst nebo jejich obsazení
- přijímá oznámení a hlášení fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění vůči zdravotním pojišťovnám v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem
- je provozovatelem živnostenského rejstříku
- plní funkci jednotného kontaktního místa podle zvláštního právního předpisu

ŽIVNOSTENSKÁ SPRÁVA

Krajský živnostenský úřad

- vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost, a to včetně výkonu funkce centrálních registračních míst a jednotných kontaktních míst, vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu; obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu může nařídit provedení živnostenské kontroly,
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím obecních živnostenských úřadů ve svém správním obvodu,
- spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími,
- je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření,
- je provozovatelem živnostenského rejstříku,
- plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.

ŽIVNOSTENSKÁ SPRÁVA

Živnostenský úřad České republiky (MPO)

- zpracovává koncepce v oblasti živnostenského podnikání,
- vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči krajským živnostenským úřadům; může nařídit živnostenským úřadům provedení živnostenské kontroly,
- v zákonem stanovených případech rozhoduje jako správní orgán první instance,
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů,
- je správcem živnostenského rejstříku,
- spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími,
- je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření,
- plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy

ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA

- Živnostenskou kontrolu provádějí v rámci své působnosti živnostenské úřady, které sledují, zda a jak jsou plněny povinnosti stanovené živnostenským zákonem, ustanoveními zvláštních právních předpisů vztahujícími se na živnostenské podnikání, poskytování služeb podle § 69a a na podmínky provozování živnosti uložené v rozhodnutí o udělení koncese.
- Při kontrole plnění povinností, které vyplývají podnikateli pro provozování živnosti ze zvláštních předpisů, může živnostenský úřad vyžadovat od podnikatele doklady o splnění těchto povinností.
- Kontrolní činnost v rámci živnostenské kontroly vykonávají zaměstnanci živnostenských úřadů.
- Živnostenský úřad může rozhodnutím uložit podnikateli odstranění nedostatků zjištěných při provozování živnosti.

ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA

- Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednávají obecní živnostenské úřady.
- Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil.
- Více správních deliktů spáchaných touž osobou, které je příslušný projednat týž správní orgán, se projedná ve společném řízení a sankce se uloží podle ustanovení vztahujícího se na správní delikt nejpřísněji postižitelný.
- Sankce
  - Pokuta
  - Pozastavení nebo zrušení živnostenského oprávnění

ODPOVĚDNOST – STATUTÁRNÍ ORGÁN

Péče řádného hospodáře

§ 51 a násl. ZOK

Interní

- Odpovědnost za škodu/jinou újmu vůči korporaci
- Povinnost vydat korporaci získané obohacení nebo ho nahradit v penězích § 53/1 ZOK
- Povinnost vrátit vyplacené odměny a pozastavení nároku na odměnu do budoucna
- Odvolání z funkce

Externí

- Vznik ručení za závazky korporace vůči třetím osobám – jen v některých případech
- Možnost vzniku překážky výkonu funkce do budoucna

ODPOVĚDNOST – OBCHODNÍ KORPORACE

Pravidla ručení společníků v jednotlivých druzích obchodních korporací

v.o.s. - § 95 a násl. ZOK – solidárně celým svým majetkem

k.s. - § 118 a násl. ZOK – komplementář/komanditista, kom. suma

s.r.o. – § 132 a násl. ZOK – solidárně do výše nesplněné vklad. povinnosti

a.s. – fakticky neručí (ručí svým podílem, neručí za závazky)

ODPOVĚDNOST – OBECNĚ

- **Odpovědnost** – sekundární povinnost vznikuvší při porušení primární povinnosti
- Protiprávní jednání (komisivní) či opomenutí (omisivní) -> vznik odpovědnosti
- Odpovědnost deliktní, odpovědnost za způsobenou škodu/újmu
- Odpovědnost trestněprávní, správněprávní, civilní
- Odpovědnost subjektivní, objektivní, absolutní

ODPOVĚDNOST

Odpovědnost deliktní

- Slouží především k potrestání nežádoucího protiprávního jednání a k prevenci (odstrašení) dalšího podobného jednání v budoucnosti. Podle závažnosti následuje odpovědnost správněprávní nebo trestněprávní (může být spáchán přestupek nebo se dle závažnosti a vyšší společenské nebezpečnosti jednání může jednat o trestný čin). Závažnější forma odpovědnosti konzumuje méně závažnou formu. (konzumpce přestupku vzhledem k TČ)

Odpovědnost za způsobenou škodu/újmu

- slouží k nápravě důsledků protiprávního jednání nebo kompenzaci za ně. Uplatňuje se vedle deliktní odpovědnosti. Potrestání ve správním nebo trestním řízení nevylučuje odpovědnost za škodu a povinnost k její náhradě.

Odpovědnost subjektivní/objektivní

- Hledisko zavinění subjektu - subjektivní (za zavinění) a objektivní (za následek, nehledě na zavinění). Subjektivní odpovědnosti se může „škůdce“ zprostit, pokud prokáže, že škodu nezavinil (tedy nebyl dán úmysl a/nebo nedbalost). Z objektivní odpovědnosti se může „škůdce“ „vyvinít“ pouze, pokud to zákon umožňuje, a to zásadně ve spojitosti s výjimečnými příčinami (zpravidla tzv. vyšší mocí – přírodní katastrofy apod.)

ODPOVĚDNOST

Správněprávní odpovědnost

- odpovědností za tzv. správní delikty v širším slova smyslu neboli taková protiprávní jednání, za která je možné uložit správněprávní sankci (tj. zejména pokutu ve správním řízení). Správní delikty se projednávají ve správním řízení a sankce za ně ukládají příslušné správní orgány. Správního deliktu v širším slova smyslu se mohou dopustit jak fyzické osoby, tak osoby právnické. I právnické osoby (obchodní společnosti, spolky aj.) tedy mají správněprávní odpovědnost. Původní rozlišování přestupků a jiných správních deliktů již neaktuální – už jen přestupky. Obecnou právní úpravu ve dvou (!!!) přestupkových zákonech. Speciální skutkové podstaty přestupků obsaženy ve speciálních zákonech (např. zákon o ochraně ovzduší, o provozu na pozemních komunikacích, stavebním zákoně aj.).
- Přestupky fyzických osob – subjekt. odpovědnost (obecně postačuje nedbalost, pokud zákon nestanoví jinak)

Trestněprávní odpovědnost

- odpovědnost za trestné činy (taková protiprávní jednání, za která je možné uložit trestněprávní sankci včetně trestu odnětí svobody). Projednání v trestním řízení soudním, sankce ukládají soudy. Rovněž odpovědnost fyzických osob i právnických osob (spec. zák. 418/2011 Sb., ZTOPO). Subjektivní odpovědnost.
- Obecná právní úprava - trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.), trestní řád (č. 141/1961 Sb.).

Občanskoprávní (civilní) odpovědnost za škodu

- obecná odpovědnost za soukromoprávní delikt, resp. za porušení právní povinnosti stanovené zákonem nebo smlouvou, příp. porušení dobrých mravů, v jehož důsledku jinému vznikne škoda.
- Generální prevenční povinnost (§ 2900 NOZ), odpovědnost subjekt. i objekt., fyzické i právnické osoby,
- Nároky – restituční, kompenzační, satisfakční, negatorní
- Vznik odpovědnosti – protiprávní jednání -> příčinná souvislost (kauzální nexus) -> vznik škody

ZALOŽENÍ ŽIVNOSTI, ZALOŽENÍ OBCH. KORPORACE (S.R.O.)

- **Živnost - výše**
- **Obch. korporace – rozlišování okamžiku založení a vzniku**
- **Založení – sepsáním zakladatelského právního jednání**
  - Princip smluvní volnosti
  - účinky – korporace neexistuje, ale má již vymezeny identifikační rysy, jednání za korporaci před vznikem, správce vkladů vykonává funkci, založení priority k označení
- **Vznik – zápisem do obchodního rejstříku**
  - Registrační princip
  - Účinky – korporace právně vzniká, stává se právnickou osobou, orgány začínají vykonávat funkci, zakladatelé se stávají společníky, korporace se stává vlastníkem vkladů, materiální, formální publicita

ZALOŽENÍ OBCH. KORPORACE - CHRONOLOGICKY

- Příprava zakladatelského právního jednání, ocenění nepeněžitých vkladů
- Sepsání zakladatelského právního jednání
- Splnění formalit
  - Vklady
  - Sídlo
  - Členové orgánů
  - Podnikatelské oprávnění
- Návrh na zápis do OR/žádost o přímý zápis
- Provedení zápisu do OR soudem/notářem
- Formality po zápisu – registrace u ÚP, ČSSZ, FÚ

JEDNÁNÍ ZA KORPORACI PŘED VZNIKEM

- § 127 OZ
- Za právnickou osobu lze jednat jejím jménem již před jejím vznikem. Kdo takto jedná, je z tohoto jednání oprávněn a zavázán sám; jedná-li více osob, jsou oprávněny a zavázány společně a nerozdílně. Právnická osoba může účinky těchto jednání pro sebe do tří měsíců od svého vzniku převzít. V takovém případě platí, že je z těchto jednání oprávněna a zavázána od počátku. Převezme-li je, dá dalším zúčastněným najevo, že tak učinila.

SPOLEČENSKÁ SMLOUVA, PODNIKATELSKÉ OPRAVNĚNÍ

- § 8 ZOK - Společenská smlouva, zakladatelská listina
- Zakladatelské právní jednání
  - v.o.s, k.s. – písemně s ověřeným podpisem
  - s.r.o., a.s., družstvo – notářský zápis
- Nepodnikatelský předmět činnosti – např. správa vlastního majetku, Podpora kulturní činnosti apod.
  - Ne každé podnikání vyžaduje oprávnění
  - Ne každé podnikání je živnost
  - Ne každá korporace musí podnikat – předmět činnosti

VKLADY – SPRÁVCE VKLADŮ

- § 18 ZOK
- Ustaven ve společenské smlouvě
- Podpůrná aplikace příkazní smlouvy
- Přebírá vklady a spravuje je do vzniku korporace
- Uzavírá smlouvy o vkladech
- Vydává potvrzení o splacení vkladů
- § 24/2 ZOK – ručí za závazky vůči věřitelům, pokud uvedl nesprávný rozsah splacení do výše rozdílu, maximálně pět let
- Splacení – novela 2021

NEPENĚŽITÉ VKLADY

- Movité věci – předání správci vkladů
  - Předání datových nosičů nebo jiné dokumentace (např. předměty obchodního tajemství)
- Nemovité věci – předání správci vkladů + písemné prohlášení o vnesení věci (katastr)
- Závod - účinností smlouvy o vkladu (podp. koupě závodu), pozor na § 2180 OZ
- Ostatní případy – účinností smlouvy o vkladu (např. práva)

SÍDLO

- Formální x materiální pojetí sídla – 136 a násl. NOZ
- Sídlo ve společenské smlouvě – postačí obec
- Sídlo v OR – přesná adresa ztotožněná v registru adres

Právní důvod užívání sídla

- Doklad o tom, že vlastník nemovitostí souhlasí s umístěním sídla
- Ne/postačí nájemní smlouva?
- LV

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Marek Pšenko
psenko.marek@gmail.com